

Ujawniono przebieg zamachu stanu w Iranie w 1953 r.

23 czerwca 2017

Po 64 latach CIA odtajniła raporty, które przedstawiają szczegóły wydarzeń w Teheranie z 1953 roku. Stany Zjednoczone i Wielka Brytania zorganizowały zamach stanu przeciwko irańskiemu premierowi a wszystko zaczęło się od nacjonalizacji przemysłu naftowego.

W 1950 roku, amerykański koncern naftowy w Arabii Saudyjskiej w wyniku presji zgodził się dzielić swoimi zyskami z Rijadem. Oczekiwano wtedy, że brytyjska firma w Iranie, która również była pod dużym naciskiem, zechce przekazywać część swoich zysków Teheranowi, lecz Londyn odmówił. Wybrany w 1951 roku na premiera Mohammad Mossadegh rozpoczął nacjonalizację przemysłu naftowego. Był to początek problemów, który przyczynił się do zorganizowania operacji AJAX we współpracy między Stanami Zjednoczonymi a Wielką Brytanią oraz za przyzwoleniem irańskiego szacha Mohammada Reza Pahlawi'ego, który sprawował władzę nad tym krajem od 1941 roku i pozostawał pod wyraźnym wpływem USA.

Inspirowany z zewnątrz zamach stanu rozpoczął się 15 sierpnia 1953 roku. CIA i MI6 prowadziły kampanię propagandową, przekupiono część polityków i podburzano społeczeństwo przeciwko premierowi Mossadeghowi. Dziesiątki osób zostało aresztowanych i w stosunkowo bardzo krótkim czasie uznano, że zamach stanu zakończy się porażką. Główny konspirator generał Fazlollah Zahedi zaczął się ukrywać, natomiast szach Mohammad Reza Pahlawi uciekł z kraju. 18 sierpnia CIA wysłała depeszę do swojego agenta w Iranie, w której nakazała przerwanie operacji AJAX, lecz instrukcja została zignorowana.

Już na drugi dzień, tłumy zebrane z pomocą agentury CIA z powodzeniem dokonały przewrotu – premier Mohammad Mossadegh

ustąpił ze swojej funkcji. Doszło do brutalnych walk na ulicach między jego zwolennikami a przeciwnikami. Mossadegh został aresztowany i na kilka lat zamknięto go w więzieniu. Utworzono nowy rząd, dzięki któremu Wielka Brytania ponownie uzyskała kontrolę nad złożami ropy naftowej, choć musiała dzielić się zyskami z Teheranem.

Odtajnione dokumenty CIA wskazują również, że ajatollah Abol-Ghasem Kashani, kleryk i czołowa postać polityczna w latach 50. XX wieku był przeciwny premierowi Mossadeghowi i utrzymywał bliskie relacje ze Stanami Zjednoczonymi w czasie gdy organizowały zamach stanu, choć sam był zwolennikiem nacjonalizacji ropy naftowej. Irański ajatollah miał otrzymywać pieniądze od USA i brać udział w przewrocie.

Operacja Ajax ostatecznie zakończyła się powodzeniem. Po tym czasie zaczęto aktywnie zwalczać wszelkie przejawy nacjonalizmu a współpracowników obalonego premiera zamykano w więzieniach lub zabijano. Lecz z biegiem lat siły przeciwne prozachodniej władzy w Iranie zaczęły rosnąć a w 1979 roku wybuchła islamska rewolucja. Zachód raz na zawsze utracił interesy w tym państwie. Od tego czasu relacje dyplomatyczne między Iranem a USA pozostawały zamrożone, natomiast dziś publicznie mówi się o zorganizowaniu kolejnego przewrotu.

Autorstwo: John Moll

Na podstawie: ZeroHedge.com

Źródło: ZmianyNaZiemi.pl